

Т.С. Пічугіна, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
Л.Д. Забродська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

СИСТЕМО УТВОРЮВАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Складність і різноманітність аспектів інвестиційної діяльності як соціально-економічного інституту зумовлює об'єктивну потребу в докладних дослідженнях науково-теоретичних, методологічних і методичних засад управління нею та необхідність їх постійного вдосконалення і розвитку.

У контексті даного дослідження, звертаючись до наукових поглядів, за якими формою реального втілення управлінських впливів є система управління, що подається як сукупність взаємодіючих систем утворювальних елементів, якими виступають суб'єкт управління (керівна підсистема), об'єкт (керована підсистема) та зовнішнє середовище, під суб'єктом управління інвестиційною діяльністю торговельного підприємства пропонується розуміти апарат управління цього підприємства, під об'єктом – інвестиції підприємства та систему взаємопов'язаних елементів його інвестиційної діяльності, які утворюють інвестиційний процес, а як зовнішнє середовище – релевантне оточення інвестиційної діяльності підприємства.

Як наукове поняття управління виступає у єдності своїх сутнісних сторін: змісту (функцій) та технології (процедур) управління. Зміст управлінського аспекту інвестиційної діяльності підприємства слід розглядати з позиції основних функцій управління, завдяки яким здійснюється взаємодія між суб'єктом і об'єктом, – планування, організації, мотивації і контролю, узгодження яких досягається координацією, а їх виконання – орієнтовано на реалізацію головної мети та системи основних задач інвестування. Технологію управління інвестиційною діяльністю, тобто процедури його здійснення, аналогічно до технології управління взагалі, яку можна розглядати з позиції циклічного процесу, що складається з трьох основних етапів, ув'язаних у просторі та часі: інформаційного, який охоплює збір, передачу, обробку, аналіз і збереження релевантної інформації, логіко-розумового, на якому відбувається розробка і прийняття інвестиційних рішень, та організаційного, змістом якого є організація виконання інвестиційних рішень. Інтеграція зазначених сутнісних сторін управління інвестиційною діяльністю полягає у тому, що його функції являють собою взаємопов'язаний та взаємозалежний

комплекс видів робіт, що виконуються, відповідаючи на питання, що робити, а процедури – цикл управління, вказуючи, як робити, тобто конкретні форми реалізації цих робіт, способи та прийоми, що мають забезпечити досягнення встановлених цілей.

Реалізація функцій інвестиційного менеджменту, яка втілюється у сукупність взаємопов'язаних етапів процесу управління інвестиційною діяльністю, ґрунтується на відповідному методологічному, методичному, організаційному й інформаційно-аналітичному забезпеченні та, перебуваючи з ними, а також із технологією управління у системній єдності, утворює організаційно-економічний механізм функціонування системи інвестиційного менеджменту підприємства.

Побудова ефективної системи управління інвестиційною діяльністю повинна ґрунтуватись на комплексному і системному використанні низки принципів, що складають методологію менеджменту й являють собою вимоги об'єктивних економічних законів і закономірностей в управлінській діяльності та керівні правила їх врахування, якими користується система, що управляє, під час впливу на систему, що управляється.

Рівень функціонування механізму управління інвестиційною діяльністю багато в чому визначається ефективністю його організаційного й інформаційно-аналітичного забезпечення. В якості підсистеми організаційного забезпечення виступає взаємопов'язана сукупність одиниць управлінського апарату, до компетенції яких відноситься реалізація функцій управління інвестиційною діяльністю, а також ефективна інтеграція системи інвестиційного менеджменту до загальної оргструктури управління та координація її дії з іншими системами управління, тоді як інформаційно-аналітична підсистема, яка, зокрема, містить методичний інструментарій обґрунтування і прийняття рішень та методичний інструментарій інвестиційних розрахунків, представлені відповідними методами і моделями, має забезпечувати процес управління необхідними інформативними показниками. Усі зазначені елементи механізму мають безпосередній зв'язок між собою та із зовнішнім середовищем через постійний обмін інформацією.

Організаційно-економічний механізм функціонування системи управління інвестиційною діяльністю знаходить своє уречевлення в ухваленні та реалізації інвестиційних рішень – стратегічному виборі, що, в свою чергу, втілюється у сукупність взаємопов'язаних етапів стратегічного управління, утворюючи в такий спосіб його цикл.